

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iudicii vniuersitatis Et Cleri Coloniensis, aduersus
calumnias Philippi Melanthonis, Martini Buceri,
Oldendorpij, & eorum asseclarum, defensio**

Billick, Eberhard

Parisiis, 1545

Quomodo sancti in coelis orent pro nobis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29474

Matth.
12.

terim gaudiis, dicite Christo: Dico vobis, quod angeli eorum (nimirum paruulorum) in caelis semper vident faciem patris mei, qui in caelis est. Quod semper fit, non habet remissionem. Sed quid de gaudiis dico? ne poenae quidem aut cruciatus quos sustinent damnati, auferunt cogitationes & curas de amicis quos habuerunt in terris: durant enim in eis amores & odia, vt patet in epulone, magis autem in diabolo, qui cum sit eternis ignibus destinatus, non tamen cessat hominibus insidiari, persequi eos & infestari. Hoc tamen interest, quod damnati in omni affectione & cura perturbantur & affliguntur, beatorum vero sollicitudo, consolatio & gaudium habet, absque omni perturbatione, quia charitas est dei. Congaudent itaque beati, & compatiuntur nobis: sed quemadmodum Christus in quem nulla potest incidere perturbatio.

Possem allegare huc sanctorum patrum dicta plurima, sed decreui à superfluis abstinere. Lectori pio erga deum & sanctos bene affecto, de charitate sanctorum in nos persuasum esse non dubitans: impios nihil moror, & tamen si qui confidunt se posse contradicere, non grauabor vbi res poposcerit adiuuante gratia dei, pro asserenda catholice fidei veritate, pluribus & quae diximus statuere, & aduersariorum refellere impugnationes.

Quomodo sancti in caelis orent pro nobis.

Concessa dilectione iam opinor de oratione non restare quaestionem. Quid est enim diligere beatos, & eiudem gaudij aut forsitan maioris participes, nisi congratulari eis, felicitatem quam sunt adepti? Quid diligere laborantes, proximos, peregrinantes, & nunc eo quo ipsi euiserunt anhelantes, nisi precari talibus optima quaeque, potissimum verò quae promoueant eorum salutem, quo tanto facilius ad optatum portum perueniant. Si quid aliud sit diligere peregrinantes & anhelantes ad patriam caelestem, qui nouit dicat: ego hanc veram in scripturis & patribus inuenio proximi dilectionem. At istiusmodi diligere, quid est aliud quam orare? Enimuero sancti quibus cognitum est, vnde omne bonum defluat, quando bene precantur cuiuspiam, non profecto, non aliunde hoc vt fiat, exoptant quam à bonorum

*Dilectio
facit ora-
re pro no-
bis.*

omniū fonte deo. Nec in alium quā in hunc ipsū respiciūt. an non est hoc satis orare? Igitur si diligunt, orant. Si autē non orant, iam neq; diligunt. Si non diligunt, à deo, à capite Christo, & à spiritu mystici illius corporis dissentiūt, & tam non sunt sancti, quā nec orantes. Necessē est igitur fateri ipsos orare, si fatemur diligere.

Age autem, cōstruamus ista, & patrum orthodoxorum fulcris. Noui aduersariorum cōsuetā suffugia: quando nō habent quod respondeant, vociferantur, Sophistæ, Sophistæ, cum præter sophisticam nihil omnino ipsi exercent.

An & patres insimulabūt sophisticæ? Quæcūq; enī dixim⁹, à patribus sunt, sicuti hic videbis. In primam igitur aciem *Cypri-*

statuimus inuictum illum Agonothetā & gloriosum martyrem Cyprianum: is epistola prima libri prioris ad Cornelium, & ipsū martyrem, Ecclesiæq; Catholicæ supremū episcopum, ita scribit: Memores nostri inuicem simus, concordēs atq; vnanimēs, vtrōbiq; semper pro nobis oremus, pressuras & angustias, mutua charitate releuemus. Et si quis hinc prior nostra diuinæ dignationis celeritate præcesserit, perseueret apud deum nostra dilectio, pro fratrib⁹ & sororibus nostris apud misericordiam patris, non cesset oratio. O dignam pontifice sanctissimam vocem, & diligere, & oratione tueri gregem pollicetur, post completum agone, atq; idem alter vt facere velit hortatur, Credit quod diximus morte non extingui curas, quas charitas imponit, tam seruens erat eius dilectio, viuus præsumit quod facere post mortem disponat, & exigit quod optet vt faciat alter.

Non minori fiducia, sancta virgo & martyr Potamiēna rapta ad martyriū pollicita est Carnifici cum ipsam ab iniuria lenonum, & irrupentium adolescentulorum defensionem

disset (videlicet ne careret humanitatis officium præmio) oratione sua apud deum tantum beneficium compensare. Memorabilis est historia, & digna quam multi legant, idcirco Ex Eusebio, quæ de ea Ecclesiast. hist. lib. 6. ille cōmemorat interferam. In nostram vsq; memoriā (inquit) ab incolis Alexādrīæ perennis virtutū Potamiēnæ fama celebratur, q; immēsos & innumeros, agones, primo p virginitate & pudicitia defudauerit. Deinde etiā p martyrio exquifita atq; inaudita tormenta pertulerit, atq; ad vltimū vna cum

Cypri-
nis.

Potamiē-
na.

Promissio
Potamiē-
na.

cum venerabili matre Marcella ignis supplicii consummata est. Cum Basilides (hoc erat carnifici nomen) susceptam eam duceret ad supplicium, ac multitudo impudicorum pariter & impiorum, Potamiensium conaretur illudere, Basilides abigere impudentius irruentes, ac deturbare cepit, humanitatis & miserationis obtentu. At illa religiosum viri votum erga se, & propositum humanitatis amplexa: Certus esto (inquit) quod cum abiero ad dominum meum, sine mora boni huius tibi remunerationem parabo. Post hæc autem promissa, constanter suscepit statuta supplicia pectus calidæ paulatim per artus ac membra diffusæ, & hoc modo beata virgo è terris migravit ad cælum. Non multis autem post diebus Basilides cum inter collegas suos ob causam quandam iuramentum posceretur, ait, sibi non licere per Deos iurare, eò quod Christianus esset: ioco æstimatus est primò dicere, tum deinde cum constantius affirmaret, pertrahitur ad tribunal, vbi cum perseverasset in confessione, vinculis traditur: visitantibus autem eum nostris, & causam subitæ permutationis inquirentibus, respondit, quomodo Potamiensia post diem tertium martyrij sui, noctu assistens coronam capiti suo imposuerit, dicens, deprecata me se pro ipso dominum, & impetrasse vt mercedem martyris consequatur. &c.

Prudentius quoque in agone Romani martyris commemorat nobis scitu dignam historiã. Cum enim Romanus multa de vero deo aduersus tyrannum disseruisset, & ad iudicem incorruptum prouocasset, nec tyrannus detrectaret, euocauit statim tyrannus è turba, qui tum aderat innocetem paruulum, quem credebat de Christianis pueriliter sentire, atque hinc iubet Romanum sciscitari. Quiduis rogat. Inquit, sequamur quod probarit pugio. Romanus ardens experiri innoxiam Lactantis oris indolem, filiule ait, Dic quid videtur esse verum, & congruens, Vnum ne Christum colere, & in Christo patrem, An comprecari mille formatum deos? Arrisit infans nec moratus retulit: Est quicquid illud quod ferunt homines deum Vnum esse oportet, quod vni est vnicum.

Quum Christus hoc sit, Christus est verus Deus,
 Genera deorum multa nec pueri putant,
 Stupuit tyrannus sub pudore fluctuans,
 Quis author, inquit, vocis est huius tibi?
 Respondit ille, mater, & matri Deus.
 Puerum poposcit carnifex, mater dedit,
 Nec immorata est fletibus, tantum osculum
 Impressit vnum, vale ait, dulcissime:
 Et cum beatus Christi intraueris
 Memento matris, iam patrone ex filio.

*Matris
 petitio ad
 filium mar-
 tyrem.
 Nota.
 Origenes.*

Iam & Origenem audiamus, qui inter martyres natus & educatus (patrem enim habuit Leonydam martyrem) doceat nos martyrum illorum fidem. Is homil. 16. in Iesu Naue, ita ait: Ego sic arbitror, quod omnes illi qui dormierunt ante nos patres, pugnet nobiscum, & adiuuet nos orationibus suis. Ita nanque etiam quendam de senioribus magistris audiui, dicentem in eo loco ubi scriptum est in numeris, quia ablinget synagoga illa hanc synagogam, sicut ablingit vitulus herbam viridem in campo. Dicebat ergo: Quare huiusmodi similitudo assumpta est? nisi hoc est quod intelligendum est in hoc loco, quod synagoga domini, quae nos praecessit in sanctis, ore & lingua consumit aduersariam synagogam, id est, orationibus & precibus aduersarios nostros absumit. Et lib. 2. in epistolam ad Rom. disertis verbis testatur, Sanctos extra corpus positos, & qui iam cum Christo viuunt, agere & laborare pro nobis ad similitudinem angelorum, qui salutis nostrae ministeria procurant. Hinc est illa eius vox in Numeris homil. 26. Quis dubitat quod Sancti quique patrum, & orationibus nos iuuent, & gestorum suorum confirmant atque hortentur exemplis.

Suffragatur & Chrysostomus, in Gen. homil. 44. ubi populum adhortatur his verbis: Confugiamus dilecti ad Sanctorum preces, & oremus ut pro nobis intercedant. Cui consonat quod homil. 5. in Mattheum dicit: Orationes supplicationesque sanctorum pro nobis, habere vim maximam, sed tunc, cum nos quoque id ipsum per poenitentiam postulamus, & ad studia meliora confugimus.

Chrysoft.

Augustinus in psalmum 88. Natalitia sanctorum cum sobrietate celebrate fratres, ut imitemur eos qui praecesserunt, *ms.*

Augusti-

V &

& gaudeant de vobis, qui orant semper pro vobis, vt benedictio domini in aeternum maneat super vos. Idem ille ecclesiae doctor in pluribus locis testatur, dilectionem manere in emigrantibus ab hoc seculo, atque hinc eos orare pro nobis. Sic de Nebidrio suo lib. 9. confess. ad Deum loquitur: Nec sic eum arbitror inebriari ex te, vt obliuiscatur mei, cū tu domine (quem potat ille) nostri sis memor. Cyprianam quoque defunctam Cornelij cuiusdam vxorem, ait, mariti sui apud Deum recordari, ne veniat in locū tormentorum. Iam enim viduitatē suam fornicationibus polluerat: à quibus conatur eum Augustinus epistola reuocare. Et lib. 2. quæst. super Exod. de propiciatorio & pellibus arietinis rubricatis differens, ita ait: Significatur his etiam martyres sancti, quorū orationibus propiciatur Deus peccatis populi sui. In expositione quoque euangelij secundum Iohannem tracta. 84. dicit: Ideo ad mensam domini non sic martyres commemoramus, quemadmodum alios qui in pace requiescunt, vt etiā pro eis oremus, sed magis, vt orēt ipsi pro nobis, vt eorū vestigiis adhæreamus, quia impleuerunt ipsi charitatem, qua Dominus dixit, Non posse esse maiorem.

Tales tantique Ecclesiae doctores ac martyres illi, qui pro Christo in hac fide sanguinem suum fuderūt, satis demonstrant, nunquam fuisse in Ecclesia de hoc quod modo asseruimus dubitatum. Semper enim crediderunt fideles Christiani manere in sanctis dilectionē post mortē, eosque orare pro nostra salute apud Deū, nobis etiam ignorantibus vel dormientibus. Proinde non dubitarunt ipsis attribuere defensionē & custodiam nostri, patrocinium quoque & intercessionem ac mediationem pro nobis, sanctosque ipsos appellare patronos, defensores, tutores, custodes, legatos, intercessores, aduocatos, ac mediatores nostros: quae nomina etiam sanctis veteris Ecclesiae patribus sunt vitata. Nō ita quidem quasi per se ipsos & suapte virtute quicquam talium præter Deum sancti valeant efficere, sed quia sciebant sanctorum preces & vota apud Deum nunquam esse irrita, & quicquid nobis precari voluerint, hoc statim Christo eos impetrare. Sciebāt etiam posse Deum dare sanctis suis *non deo-* gratiā curationis, qua homines ad Dei gloriā iuuarent. Est enim

enim gratia curationum singulare quoddam Dei donum, quo nō omnes, sed quos voluerit, facit Deus illustres. Hinc Apostolus 1. Corinth. 12. Nunquid omnes gratiam habet curationū? Quis autem concludat Dei potestatem sub mensura, ut nequeat gratiam hanc quam viventibus in saecula impertit, concedere etiam defunctis ac secum regnantibus? Proinde appellationibus istis, nihil Deo volebant derogatum, in cuius solius potestate sciebant utique nostram defensionem custodiamque sitam, sicut & intercessionem, ac mediationē Christo imprimis competere: sanctis verò longē infra Christum, & aliter multo. Dei enim est dare, sanctorum impetrare. Christi est expiare & sanctificare, quod sancti non possunt, possunt autem oratione intercedere, ac proinde quicquid sancti haberēt totum deberi Deo. Quæso autem quid hīc Deo derogetur? Porro ubi in homine Christiano semel hæc fides firmiter & cum iudicio recto fuerit constituta, manet in habitu quodam perpetua, ut nō se quod in huiuscemodi appellationibus quisquā vereatur offensionem Dei, aut putet necessariū esse, quoties sanctos honoramus, discriminationem hanc singulari cogitatione repetere, aut disertis verbis quid cui tribuatur explicare. Neque enim sophisticatur Deus, ut captiosos laqueos hinc nobis construat: nec est in votis nostris (calumnientur ea licet hæretici) perfidia, quæ simpliciter & pro deuotionis nostræ fide accipiuntur. Intentionem enim & perpetuam illam nostram de Deo & sanctis fidem, scrutator ille cordium Deus, & nouit & discernit.

Non obscurari mediatoris officium sanctorum inuocatione.

Duersarij solent nobis obiicere eos, qui appellant

A sanctos, patronos & mediatores, committere planè idololatriam, quod diuinam potentiā tribuāt creaturis, & propriū Dei honorē mortuis cōferant, trāsferantque omnia diuina in humana, & humana in diuina. Scilicet, arbitrantur aduersarij catholicos tā nullius esse sensus, ut nesciāt quid distet creator à creatura, aut dominus à seruo: se verò putāt solos hoc discernere, & præterea neminē, Catholicos cōfundere inuocatiōes, religiones miscere, propriū mediatoris officiū obscurare. Proinde oēs tanq̄ cecos, surdos, insensatos, & planè sūgos atq; idololatras miserātur.

V ij Verum